

ARiMR udziela wsparcia w obszarze nawodnienia w gospodarstwie

Rolnicy, którzy chcą otrzymać dotację z ARiMR na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa, mają na to czas do 20 lipca 2020r. Poniżej znajduje się szereg informacji, które przybliżą, na jakie inwestycje można uzyskać wsparcie w ramach „Modernizacji Gospodarstw Rolnych” obszar nawadnianie w gospodarstwie.

Czy w obszarze nawadniania można uzyskać wsparcie do budowy:

- klasycznych oczek wodnych (w tym na ogródkach działkowych),
- studni na potrzeby gospodarstwa domowego,
- zbiorników poprawiających jedynie stosunki wodne na danym areale bez konieczności nawadniania upraw (np. do pojenia zwierząt)?

Zasady i kryteria przyznawania pomocy na inwestycje realizowane w obszarze nawadniania w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020 (Dz. U., poz. 1371 z późn. zm.).

O pomoc w ramach tego mechanizmu wsparcia może ubiegać się rolnik (np. osoba fizyczna), m.in. **jeśli jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego** o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha i nie większej niż 300 ha gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami lub gruntów pod rowami, położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej chyba, że prowadzi dział specjalny produkcji rolnej.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia, pomoc przyznaje się na operacje obejmujące wyłącznie inwestycje związane bezpośrednio z **działalnością rolniczą** w celach zarobkowych i działalność ta nie jest prowadzona w celach naukowo-badawczych. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, rolnik będący osobą fizyczną **prowadzi działalność rolniczą w celach zarobkowych**, jeżeli w okresie **12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy uzyskał przychód ze sprzedaży produktów rolnych w wysokości, co najmniej 5 tys. zł**, udokumentowany fakturą VAT lub fakturą VAT RR, lub wydrukiem paragonu fiskalnego kas rejestrujących, lub dokumentacją podatkową podatku dochodowego od osób fizycznych (wyjątek od konieczności dokumentowania powyższego dotyczy jedynie osób, które prowadzą działalność rolniczą krócej niż ww. 12 miesięcy).

Pomoc w ww. obszarze wsparcia przyznawana jest, jeżeli inwestycja objęta tą operacją spełnia również niżej wymienione warunki określone w **art. 46 rozporządzenia** Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.) – dalej: „rozporządzenie 1305/2013”.

Do rodzajów inwestycji podlegających wsparciu, należą inwestycje:

- dotyczące ulepszenia istniejących **instalacji nawadniających** lub elementu infrastruktury nawadniającej na stanie wód co najmniej dobrym (art. 46 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia 1305/2013),
- dotyczące ulepszenia istniejących **instalacji nawadniających** lub elementu infrastruktury nawadniającej na stanie wód mniej niż dobrym (art. 46 ust. 4 akapit drugi lit. a) i lit. b) rozporządzenia 1305/2013 w związku z akapitem pierwszym),
- w istniejącą instalację, które wpływają jedynie na efektywność energetyczną, lub polegające na utworzeniu zbiornika, lub prowadzące do wykorzystywania odzyskanej wody, które nie wpływają na jednolitą część wód podziemnych lub powierzchniowych (art. 46 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia 1305/2013),
- które doprowadzą do powiększenia netto **nawadnianego obszaru**, na stanie wód co najmniej dobrym (art. 46 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia 1305/2013),
- które doprowadzą do powiększenia netto **nawadnianego obszaru** i są połączone z inwestycjami w istniejącą instalację nawadniającą, na stanie wód mniej niż dobrym (art. 46 ust. 6 akapit pierwszy rozporządzenia 1305/2013).

Wsparcie w obszarze nawadniania w gospodarstwie udzielane jest w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych, które obejmują m.in. wskazane poniżej koszty na potrzeby **nawadniania w gospodarstwie**.

Zakres kosztów kwalifikowalnych w obszarze nawadniania obejmuje koszty:

- wykonania ujęć wody na potrzeby nawadniania w gospodarstwie, w tym studni lub zbiorników;
- zakupu nowych maszyn i urządzeń, wykorzystywanych do nawadniania w gospodarstwie, w szczególności do poboru, mierzenia poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, a także nowych instalacji do rozprowadzania wody oraz instalacji nowych systemów nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem;
- budowy, zakupu lub instalacji elementów infrastruktury technicznej niezbędnych do nawadniania w gospodarstwie, w tym zakupu i instalacji urządzeń do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
- zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania na potrzeby nawadniania w gospodarstwie;
- opłat za patenty lub licencje oraz
- ogólne (związane np. z opracowaniem dokumentacji technicznej).

Każda inwestycja w nawadnianie powinna już mieć lub ma mieć zainstalowany system pomiaru wody umożliwiający mierzenie zużycia wody w odniesieniu do wspieranej inwestycji.

Wykaz dokumentów jakie należy złożyć wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy w ramach operacji typu „Modernizacja...”, został określony w § 13 ust. 3 rozporządzenia. Niektóre z tych dokumentów składa się w zależności od rodzaju realizowanej operacji, czy też podmiotu, który planuje ubiegać się o pomoc w tym instrumencie wsparcia. Z kolei w § 14 ust. 1a) ww. rozporządzenia, wskazane zostały **tzw. dokumenty preselekcyjne**, których niedostarczenie w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy może skutkować pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. Do dokumentów tych, w naborze prowadzonym w dniach **21.02.2020 r. – 20.07.2020 r.**, w zależności od zakresu realizowanej inwestycji, (np. budowa studni, pobór wody w celu nawadniania gruntów lub upraw w gospodarstwie) należą, składane w formie kopii:

- 1) decyzje zatwierdzające **projekt robót geologicznych na wykonanie ujęcia wód podziemnych wraz z kopią tego projektu**, wykonanego zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górniczego – w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję dotyczącą wykonania ujęcia wód podziemnych wymagającą sporządzenia takiego projektu, a podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie posiada w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy pozwolenia wodnoprawnego lub
- 2) **pozwolenia wodnoprawne wraz z kopią operatu wodnoprawnego**, na podstawie którego wydano to pozwolenie – w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję dotyczącą wykonania ujęcia wód podziemnych lub powierzchniowych, na realizację której jest wymagane uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego, a podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy posiada pozwolenie wodnoprawne, lub
- 3) **pozwolenia wodnoprawne na pobór wód powierzchniowych lub podziemnych w celu nawadniania gruntów lub upraw wraz z kopią operatu wodnoprawnego**, na podstawie którego wydano to pozwolenie – w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję dotyczącą poboru wód powierzchniowych lub podziemnych w celu nawadniania gruntów lub upraw, na realizację której jest wymagane uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego, z wyłączeniem przypadku gdy operacja obejmuje również inwestycję dotyczącą wykonania ujęcia wód podziemnych, w przypadku której podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy dołącza dokumenty o których mowa w pkt. 1, lub
- 4) **zgłoszenia wodnoprawne wraz z zaświadczeniem o niezgłoszeniu sprzeciwu do zgłoszenia wodnoprawnego** – w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję wymagającą dokonania zgłoszenia wodnoprawnego, lub
- 5) **opinia w zakresie możliwości zaopatrzenia w wodę do celów nawadniania w gospodarstwie z wód podziemnych**, sporządzona przez osobę posiadającą kwalifikacje w zawodzie geolog, w zakresie czynności polegających na wykonywaniu, dozorowaniu i kierowaniu pracami geologicznymi - w kategorii IV lub V, określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze - w przypadku gdy operacja obejmuje inwestycję dotyczącą wykonania ujęcia wód podziemnych, która nie wymaga sporządzenia projektu robót geologicznych na wykonanie ujęcia wód podziemnych zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górniczego, lub uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie ujęcia wód podziemnych. W obecnie prowadzonym naborze, opinia ta będzie mogła zostać złożona przez wnioskodawcę (jeżeli dotyczy danej operacji) w ramach uzupełnień, tj. na wezwanie ARiMR do usunięcia braków we wniosku.

Podsumowując, pomoc na wykonanie zbiornika wodnego lub studni może zostać udzielona w ramach operacji typu „Modernizacja...” jeżeli zostaną spełnione kryteria dostępu dotyczące zarówno Wnioskodawcy, jak i planowanej operacji określone w art. 46 rozporządzenia nr 1305/2013 oraz w rozporządzeniu wykonawczym dla ww. typu operacji.

Co do zasady, **nie podlegają więc dofinansowaniu klasyczne „oczka wodne” przydomowe czy też na ogródkach działkowych**, jak również inne **zbiorniki nie użytkowane w celach nawadniania upraw rolniczych** a służące tylko i wyłącznie retencjonowaniu wody, jak również inwestycje wpisujące się w ww. założenia jednak planowane do realizacji przez osoby, które nie prowadzą działalności rolniczej w celach zarobkowych (nie będąc osobą, która prowadzi działalność rolniczą jako osoba fizyczna krócej niż ww. 12 mies., nie mogą udokumentować przychodu z takiej działalności). Tym samym **nie podlega także wsparciu w tym obszarze budowa studni do celów zaopatrzenia w wodę gospodarstwa domowego ani studnia w celach zaopatrzenia gospodarstwa rolnego w wodę do celów wyłącznie pojenia zwierząt.**

Szczegółowe informacje oraz dokumenty aplikacyjne dotyczące nawadniania znajdują się na stronie www.arimr.gov.pl w zakładce: **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – działania / Poddziałanie 4.1.3 Modernizacja gospodarstw rolnych – w obszarze nawadniania w gospodarstwie - nabór 21 lutego do 20 lipca 2020 r.**

Dodatkowo, zwracam uwagę że Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej opracowuje „**Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021–2027 z perspektywą do roku 2030**”. Rada Ministrów Uchwałą nr 92 z dnia 10 września 2019 r. przyjęła „Założenia do Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021–2027 z perspektywą do roku 2030” (M.P. z 2019 r. poz. 941).

Głównym celem Programu będzie wieloaspektowe określenie, a następnie wdrożenie działań, których realizacja zwiększy retencję wody i umożliwi zatrzymanie jej przez długi czas w środowisku. Program będzie uwzględniać wszystkie rodzaje retencji wód powierzchniowych wyróżniane ze względu na skalę – dużą, małą i mikro retencję oraz rodzaj retencji – naturalną i sztuczną. **Program przeciwdziałania niedoborowi wody obejmie także retencję krajobrazową oraz glebową.** W ramach Programu planowane jest opracowanie zestawienia działań z uwzględnieniem m. in. podziału na obszary dorzeczy i regiony wodne, wskazanie efektów realizacji działań, podmiotu odpowiedzialnego za ich realizację oraz źródła finansowania. Projekt zostanie poddany konsultacjom społecznym, którym towarzyszyć będzie kampania informacyjno-promocyjna. W Założeniach do Programu przewidziano się m.in.:

- realizację i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach rolniczych,
- promowanie i wdrażanie zabiegów agrotechnicznych zwiększających retencję glebową,
- realizację i odtwarzanie stawów hodowlanych,
- przywracanie oraz nadawanie funkcji nawadniającej systemom melioracyjnym.